

Načrti belgijskega kralja Leopolda.

Pariz, 29. decembra. Kralj Leopold se je začel zopet pogajati s francoskim finančnim ministrom zradi osnovanja anonimne družbe, ki bi prevzela njegove domene v Kongu. Polovica dohodkov bi se naj porabila za zdravilišče častnikom v državi Kongo, drugo polovico bi dobivala oseba, ki jo bo kralj še imenoval (njegova ljubica baronica Vaughan). Tudi dediči te osebe naj bi dobivali dohodke domen. Francoski finančni minister noče o tem predlogu nenesišati.

Velike korupcije na Španskem.

Madrid, 29. decembra. V poslanski zbornici so razkrili velike korupcije pri notranji upravi parlamenta. Poneverjalo se je na korist nekaterim poslancem, ki so obenem člani notranje upravne komisije parlamenta. Med drugimi nerodnostmi je bilo v proračunu 50.000 pezet za zgradbo nekega straniča. Vsota pa se je razdelila med poslanice, ki so člani upravne komisije. Nadalje so nekateri poslanci grdo izkorisčali pravice poštne prostega razposiljanja pisem in poštih posiljatev. Poslanci so se namreč dogovorili z velikimi tvrdkami ter so jim razpošiljali njihova pisma in poštne posiljatve iz zbornične pošte. Denar, ki se je na ta način prihranil, so si razdelile tvrdke z nepoštanimi poslanci. Tako se je na imenega poslanca v enem mesecu odalo 20.000 nefrankiranih pisem. Država je vsled takih nepoštenosti imela v zadnjem času dva milijona pezet škode.

Dopisi.

Slovenji Gradec. Sijajen je bil uspeh veselice tukajšnje narodne čitalnice, ki se je vršilo dne 26. t. m. v zgornjih prostorih „Narodnega doma“. Vkljub skrajno neugodnemu vremenu se je gibalo toliko občinstva, da je bila čitalniška dvorana napolnjena do zadnjega kotača. Splošno je napravila cela prireditev na občinstvo včas prvega umetniškega večera. Gledale so posameznih točk nam je predvsem omeniti gospo Blažonovo, ki je s svojim res umetniškim proizvajanjem na klavirju žela obilno pohvalo. Isti moralni uspeh je dosegel gospod Werner, ki se je — dasi gost — tako rad odzval našemu vabilu ter nam dal priliko občudovati njegova umetniško dovršena proizvajanja na goslih. Bodu mu na tem mestu izrečena najsrnejša zahvala! Umetniško vrednost prireditve so povzdignile mnogoštevilne in s pravo dovršenostjo proizvajane pevske točke. Med njimi nam je omeniti na prvem mestu solo-nastope g. M. Dullerjeve in g. Goloba, katera sta s svojima simpatičnimi glasovoma izvabila buren aplavz. Tudi zbori — tako mesani kakor moški — so dosegli svoj namen popolnoma! Narodna čitalnica je storila zopet velik korak naprej in lahko je ponosna na svoje uspehe. Vsi navzoči smo se razšli — v pozni uru seveda — z zavestjo, da smo imeli res krasen užitek! Hvala za prireditve v prvi vrsti čitalniškemu odboru v zvenit predsednikom, g. Blažonom na čelu, njegovi soprogi, g. Wernerju, pevovodji g. O., gdč. M. Dullerjevi, g. Golobu, hvala gre nadalje vsem gg. pevkam in gg. pevcev za njih trud in vztrajnost. Gotovo Vam je vsem sijajen moralen in gmoten uspeh prireditve najboljše povračilo za Vaš trud in Vašo požrtvovalnost! Naj Vam služi zajedno v bojni, da delujete na tej podlagi na vdušeno naprej, ter nas v kratkom zopet razveselite z enako prireditvijo!

V. redna skupščina „Zvezze slovenskih pevskih društev“.

Včeraj dopoldne je bila V. redna skupščina »Zvezze slovenskih pevskih društev« v pevski dvorani »Glasbene Matice« v Vegovi ulici ob povoljni udeležbi. Otvoril jo je njen podpredsednik dr. Ravnihar, ki je najprej povabil skupščinarje, naj se polnoštivo udeleže sprejem moravskih učiteljev ob polu 1. na kolodvoru ter prečital brzojavko »Kolač iz Zagreba, da je tam koncert imenovanih učiteljev uspel sijajno. Nadalje je omenjal, da bi se letosnja skupščina imela vršiti po sklepku lanske skupščine v Trstu, a vsled ondofnih razburkanih razmer ter tega ni kazalo. Da se je vršila skupščina baš na včerajšnji dan, je vzrok, ker je hotel odbor podati skupščinarjem izreden umetniški užitek s prireditvijo koncerta moravskih učiteljev. Naznanih je nadalje govornik, da se je predsednik profesor Štritoft odpovedal predsedništvu vsled drugih preobilih poslov. Kot ustanovitelju Zvezze se mu pa za njegovo neumorno delovanje izreče

iskrena zahvala. Govornik proglaša sklepnost in pozdravlja iskreno vse navzoče, zlasti pa odposlanice raznih društev. Za overovatljiva zapisnika imenuje Pahorja in Sachsa.

Nato je podal obširno tajniško poročilo tajnik Dragotin Šebenik za dobo od 13. maja 1906 do 29. decembra 1907.

Upravni odbor je imel 10 sej, na katerih je razpravljal o tekočih »Zvez« se tikajočih zadevah.

Delovanje »Zvez« na zunaj je obstojalo v sledenčem:

19. maja 1906 se je poklonila njenja deputacija slovenskemu pisatelju in pesniku Stritarju ob njegovi 70letnici. 9. junija 1906 so zapeila ljubljanska pevska društva podoknico županu Hribarju na predvečer praznovanja 10letnice njegovega županovanja. Na razpis nagrade za dva najboljša pevska zpora je došlo »Zvez« 10 skladb in se je prisodila častna nagrada 40 krov relativno najboljši skladbi »Notranjski« Emila Adamiča. 24. junija 1906 so sprejela ljubljanska pevska društva na južnem kolodvoru Korošce, ki so prišli na Sokolovo kresno veselico, prirejeno na korist koroškim Slovencem ter skupno z njimi zapele en zbor. Slavnostnega odkritja Vilharjevega spomenika v Postojni 12. avgusta 1906 se je udeležilo 53 pevcev ljubljanskih pevskih društev, ki so položila na spomenik venec. Okoli 110 pevcev vseh došlih pevskih društev je zapelo skupno slavnostno kantato Vilharjevo, 23. decembra 1906 je imel Zvezni pevovodja Hubad predavanje o izboljšanju petja s posebnim ozirom na izgovarjanje. Častnega večera Dražilovega ob njegovih 15letnici predsedstva »Slaveu« se je udeležila »Zvez« po deputaciji, istotako tudi 15letnica pevskega društva »Ljubljana«. Ob 70letnici hrvaškega skladatelja Ivana pl. Zajca je temu Zveza čestitala kot največjemu jugoslovenskemu skladatelju. Ljubljanska pevska društva so zapeila županu Hribarju 2. avgusta 1907 povodom potrditve njegove izvolitve za župana pri serenadi 3 zboru. Poslala se je na poslansko zbornico peticija za slovenske srednje šole in slovensko vseučilišče. Sporazumno z upravnim odborom »Zvez« je otvnila »Glasbena Matica« 16. novembra t. l. pevko šolo za odrasle pevce in pevke. Pouk bo trajal tri zimske tečaje po 6 mesecih. 19. decembra t. l. so ljubljanska pevska društva zapeila pri serenadi na čast skladatelju g. Foersterju ob njegovih 70letnici tri zboru, drugi dan se mu je pa poklonila deputacija »Zvez« ter mu poklonila srebrn lovjev-lipov vene.

V »Zvez« je danes 41 pevskih društev; od lani se je pomnožilo za 2, in sicer sta pristopili pevski društvo »Postojna« in pevski zbor delavskega bralnega društva v Idriji. Izobraževalno zabavno in podporno društvo »Zvezda« na Dunaju je vsled pomanjkanja pevcev opustilo pevski zbor in je črtano iz imenika članov. Pri pevskih društvih v »Zvez« stojajočih je žal jako malo discipline, zato se navesti in prošnje upravnega odbora ne izvršujejo od posameznih društev. Le malo je častnih izjem, ki napredujejo vsled tega.

To poročilo se je z odobravanjem vzel na znanje in se je tajniku za njegovo marljivost izrekla najtoplejša zahvala!

Blagajniško poročilo je podal blagajnik Dražil. Denarnega prebitka je bilo lani 809 K 89 vin., dohodkov letos 567 K 67 vin. (člani so dali 321 K), tako da znašajo skupni dohodki 1377 K 56 vin. Stroškov je bilo 508 K 65 vin., letošnjega prebitka je 59 K 2 vin., tako da znaša vse premoženje 868 K 91 vin. Prispevke je plačalo le 17 društev, 23 pa nič. Ta so dolžna 600—700 K.

Na predlog Zirkelbacha v so se prebrala ta društva, ki so nekatera dolžna prispevke celo po 3 in 4 leta, kar je naravnost sramota!

Blagajniku se je podelil na predlog K n i f i c a , ki je poročal v imenu računskih preglednikov, ki so našli vse račune v najlepšem redu, absolutno in se mu izrekla iskrena zahvala.

O stanju, delovanju in potrebah posameznih društev je poročal »Zvezni« upravitelj evidence L e b a r . Navajal je za vsako društvo, v kolikor je dobil podatke, koliko pevcev je imelo lani, koliko letos in koliko nastopov je bilo v obeh letih. Na Kranjskem je 14 pevskih društev v Zvezni, na Štajerskem 9, na Koroškem 2, na Primorskem 8 in na Goriškem 2. V Ljubljani sami jih je 5, v Trstu 2, v tržaški okolici 5, v Celju 2. Navajal je nadalje, koliko soprano, altov, prvi in drugih tenorjev oziroma basov ima vsako posamezno društvo, seveda zopet, v kolikor mu je bilo znano. Po njegovem poročilu je v Zvezni 158 soprano, 116 altov, 101 prvi tenorjev, 116 drugih tenorjev, 196 prvih in 164 drugih basov, skupaj torej 895 pevcev.

Pevovodja Rus iz Kranja želi, naj bi se določilo upravno leto »Zvez«, da bodo posamezna društva ve-

dela, za katere dobo imajo poročati o svojem delovanju.

Dr. Ravnihar odvrne, da je »Zvezno« upravno leto solarno.

Na predlog dr. Tuma se sklene, da se za vsa v »Zvez« stojec društva določi šolsko leto od 15. septembra do 14. septembra prihodnjega leta.

Upravitelju se izreče nato iskrena zahvala za njegov trud.

(Konec prihodnjic.)

Dnevne vesti

† Ljubljani 30 decembra

Nova stranka na Štajerskem?

Za sobotni list prekasno se je nam sporocilo, da se namerava na Štajerskem ustanoviti »konservativna« stranka, ki bi naj imela analog posredovati med klerikalno in »Narodno stranko«. Kdor pozna razmerek na Štajerskem, ve, da je takšna stranka mrtvorovljena dete. Ljudstvo je že preostro diferencirano v dva nasprotna si tabora, da bi se dala iz njega izločiti struja, ki bi plavala med obema že obstoječima strankama. Diferenciranje duhov je posledica časa, rezultanta napredka, zato je tudi niso moge zavirati z umetnimi sredstvi. Zato je tudi po našem globokem uverenju ustanovitev »konservativne stranke« na Štajerskem udarec v vodo, anahronizem, ki ne more imeti uspeha. Tok časa je premočan, da bi se dal zavirati in naj se mu postavijo v bran tudi elementi z najkreplejšo individualnostjo. Kar ni v duhu časa, kar ne more sporedno korakati z našim predkom, se strmoglavi, se pomaendra. To je zakon naravnega razvoja in ta zakon ne pozna pardona. Menimo, da bodo to spoznali tudi snovatelji nove konservativne stranke na Štajerskem, da ni moči plavati navkreber proti časovnemu toku in ospustiti svoj načrt, ki nima absolutno nobene nadene na ustrezeno. Kako se naj bore generali brez vojske? Da pa snovatelji nove stranke nimajo in ne bodo imeli ljudstva za sabo, o tem morajo biti na jasnum tudi sami. Zato smo prepričani, da nam shod, ki so ga sklicali dne 5. januarja v Celju, ne prinese nove stranke, marveč da se na tem shodu samo konstatiralo, da je stari »slogaški« politiki na Štajerskem za vedno odklenkalo in da bi bilo naravnost absurdno sedaj ustanavljati stranko, ki bi naj nadaljevala bankrotno staro politiko. A še nekaj naj uvažujejo gospodje, ki se sestanejo v Celju 5. januarja! Ustanovitev nove stranke ne bo na korist narodni stvari, marveč zgolj v prilog našim narodnim nasprotnikom v vladi. Zato pričakujemo, da bo shod dne 5. januarja v Celju pač razbistril pojme in nazore, odklonil pa načrt, da bi se poklicala v življenje še nova politična organizacija.

— V cenzilno komisijo za osebno dohodnino v Ljubljani so bili danes izvoljeni za člena gg. Jos. V idma, rdežnikar in IV. Sušnik, kanonik; za namestnika Ivan Belič, gostilničar in Fr. Starce, sobni slikar.

— Občinski odbor na Jesenicah je dejelna vlad razpustila sporazumno z dež. odborom. Za komisarja je imenovan Jože Klinar, svetovalca sta dr. Kogoj in Pongratz.

— »Zvezda slovenskih zadruž« v Ljubljani ima že nad 50 učlanjenih zadruž in sicer v zvezi s petimi skupinami, marveč da se bo na tem shodu samo konstatiralo, da je stari »slogaški« politiki na Štajerskem za vedno odklenkalo in da bi bilo naravnost absurdno sedaj ustanavljati stranko, ki bi naj nadaljevala bankrotno staro politiko. A še nekaj naj uvažujejo gospodje, ki se sestanejo v Celju 5. januarja! Ustanovitev nove stranke ne bo na korist narodni stvari, marveč zgolj v prilog našim narodnim nasprotnikom v vladi. Zato pričakujemo, da bo shod dne 5. januarja v Celju pač razbistril pojme in nazore, odklonil pa načrt, da bi se poklicala v življenje še nova politična organizacija.

— V cenzilno komisijo za osebno dohodnino v Ljubljani so bili danes izvoljeni za člena gg. Jos. V idma, rdežnikar in IV. Sušnik, kanonik; za namestnika Ivan Belič, gostilničar in Fr. Starce, sobni slikar.

— Občinski odbor na Jesenicah je dejelna vlad razpustila sporazumno z dež. odborom. Za komisarja je imenovan Jože Klinar, svetovalca sta dr. Kogoj in Pongratz.

— V cenzilno komisijo za osebno dohodnino v Ljubljani so bili danes izvoljeni za člena gg. Jos. V idma, rdežnikar in IV. Sušnik, kanonik; za namestnika Ivan Belič, gostilničar in Fr. Starce, sobni slikar.

— Iz politične službe. Okrajni tajnik Jakob Draksler v Kamniku je na lastno prošnjo stalno upokojen.

— Iz finančne službe. Predsedstvo fin. direkcije v Trstu je imenovalo za višjega komisarja fin. straže II. razreda v IX. čin. razredu Henrika Barstoša, komisarja fin. straže I. razreda, za komisarja fin. straže I. razreda v X. čin. razredu Franca Gradišnika, doslej komisarja v II. razredu, za komisarja fin. straže II. razreda pa titularna višja respondejenta fin. straže Kajetana Kocha in Ivana Nagliča.

— Iz poštne službe. Stavbni komisar Gustav Stedry v Ljubljani je imenovan za višjega stavbnega komisarja za tehnično službo pošte in telegrafov.

— Imenovanje. Finančni minister je imenoval inženirja Viljema Schiffrer v Gradeu za c. kr. višjega preskuševalca.

— Imenovanje. Za komercjalnega konzulenta pri drž. železnicu v Trstu je imenovan Zdenko Vrbka, konzulenti pri tržaški obrtni in trgovski zbornici.

— Imenovanje poštih asistentov. Z Dunaja se poroča, da je imenovan vsega skupaj 195 poštih asistentov in sicer so to vsi poštni praktikanti iz leta 1902, več njih iz leta 1903. ter oni poštni oficijantje, ki so napravili prometno skušnjo pred 1. marcem 1906, končno pa še nekateri poštni praktikanti dunajskega direktorijskoga okraja, ki so sprva služili kot prometni diurnisti in zdaj služijo že nad 6 let.

— Umrl je včeraj g. Ivan Černe vulgo Škerjan, mesar, posestnik in meščan ljubljanski na Poljanski cesti št. 29 po dolgi in mučni bolezni. Pokojnik je bil vedno zvest pristaš na rodno-napredne stranke, zanesljiv soščenik in tako delaven človek, ki je kakor vsa njegova rodomu užival vedno med vsemi znanci in prijatelji splošno spoštovanje. Pogreb bo jutri ob 3. pop. Blag spomin vremenu možu kremenjak!

— Iz gledališke pisarne. V četrtek, 2. januarja (par) se ponovi Gounodova velika opera »Romeo in Julija«. Naslovni vlogi sta v rokah gospice Collignon in gosp. Jastrzebskega. Kneza Veronskega poje prvič gosp. Josip Križaj. — Dramsko obje pripravlja K. Weissov igrokaz »Ob svojem kruhu« (»Das grobe Hemd«), operetto obje »Mamzell Nitouche« z gospico Groszovo v naslovni vlogi, operno pa Dvořákovo veliko opero »Rusalka«.

— Slovenko gledališče. Včeraj smo imeli zopet popoldansko premredo. Gledališko vodstvo se res trudi, da nudi občinstvu mnogoljčen dramski repertoar: v tem mesecu je bilo 5 dramskih premier. Tudi včerajšnja igra čarobna pravljica s petjem in plesom v petih slikah »Trnulčica«, spisal Bolten-Baeckers, je v Romanovljem prevodu našemu občinstvu, ki je zasedlo vse prostore, prav dobro ugašljalo. Zlasti mladina se je očvidno izvrstno zabavala, ko je videla pred seboj na održi žive osebe znanje pravljice o zakleti kraljčini Trnulčici, ki jo reši kraljči s poljubom iz stoletnega sna in jo nato v veselje vseh poroči. Pomembnih vlog v igri sicer ni, a kjer igralec nima prilike stvariti značaja, naj

viktom svoj 39. občni zbor. Zborovanje je otvoril predsednik gospod Režek, ki je nagašal, da se je društvo v dolgi dobi svojega obstanka vedno potegovalo za zboljšanje gmotnega položaja in ugleda učiteljstva. Tajnik g. Furlan je poročal, da je imelo društvo v preteklem letu 7 sej, pri vseh sejih se je razpravljalo o gmotnem stanju učiteljstva. Na zborovanje avstrijskega učiteljstva na Dunaju je poslalo društvo svojega predsednika, pri odkritju spominske plošče Ljudevitu Tomšiču v Vinici sta zastopala društvo predsednik in tajnik. V eni sej se je sprejel predlog g. Žirovnika, naj se prirejajo sestanki s četrtotletniki učiteljstva. Prvi tak sestanek bi v februarju prihodnjega leta. Celotnega pregleda ne more podati, ker še več okrajnih učiteljskih društev ni poslalo svojih poročil. — G. Šega je opozarjal na zborovanje nekaterih malkontentov. Rekel je, da je učiteljstvo že vajeno napadov od svojih nasprotnikov ter se zanje ne zmeni, toda boleti mora, ako prihajajo napadi od prijateljev, kakor je bil dopis nekega "Kraševca". Govornik je zavračal očitanje, da društveni odbor ne stoji na višku odločnosti. Brezprimerne odločnosti se je pokazala pred dvemi leti povodom deželne učiteljske konference. Za "Kraševca" bi bilo možato, da pride sem, ter pove v svetu, kar ima na sreču. "Učiteljski Tovariš" je stopal vedno pravo pot (Živio Gang!). Ganglu ni treba izrekati zaupnice, ker moža vsi poznamo. — Blagajnik g. Dimnik je poročal o denarnem stanju, ki ni posebno povoljno, ker se članarina ne plačuje redno. Da ima vkljub temu društvo 5050 K premoženja, zahvaliti se mora pok. tovariju g. Travnu, ki mu je zapustil 5000 K. G. Likar je predlagal, naj se gleda strožje, da bodo prispevki redno prihajali. Računi so bili pregledani ter se odobre. Novi odbor se je izvolil sledče: Režek Juraj predsednik, Jelenec Luka, podpredsednik, Furlan J. tajnik, Dimnik Jakob blagajnik, Rape, Skulj, Likar, Likozar in Gregorin odborniki. Končno je izrekel g. Šega željo, naj bi se jubilejno leto tudi učiteljem štelo za vojno leto. Nato je poročal g. Pešek Anton, nadučitelj iz Narapej na Stajerskem, "O socijalnem delu učiteljstva". V svojem duhovitem izvajanju je dokazoval, da je rimski klerikalizem pospel nad naš narod grofe in menihi, ki so ga zasuhili. Danes govore duhovniki o ljubezni do kmeta. Kje pa ste bili takrat, ko so se po graščinah in samostanu prijale orgije, spodaj v kleteh pa je zdihoval vkljenjeni kmet. Takrat je bil klerikalizem pleniški, poznej, ko so prišli meščani do veljave, je bil meščanski, danes pa se hlini kmetskega. Pri tem pa se gospodskemu psu marsikje godi boljše kakor preprostemu človeku. Govornik je priporedil, naj se ustanovi narodna socialna zveza, da se paralelizira klerikalne organizacije. Odsek za izvenško delovanje pri okrajnih učiteljskih društvih se naj prekrstijo v socialne odseke. Za vsako slovensko krownino se naj ustanovi posebna socialna zveza. Zveza za Kranjsko se naj izvoli takoj, izdela pravila ter jih predloži v potrjenje. Vsi tovarisi pa naj pazijo, da nepolitična društva v njihovih okrajih pristopijo k tej zvezi. Nadalje je govornik opozarjal na pretečo nevarnost klerikalizma. Kaj hočejo klerikali, izdali so zmage pijani na zadnjem katoliškem shodu na Dunaju. Predsednik katoliškega žulferajna Schwarza je izpovedal, da klerikalizem ne bo miroval poprej, dokler se ne povrnejo konfesionalne šole. Zato je treba nemudoma iti na delo med ljudstvo, da nas ne zalije klerikalna povodenje. — Po govoru se je razvila debata, v katero so posegli gg. Blagajne, Kabaj, Dimnik in poročevalci. Končno se je sprejel predlog gosp. Dimnika, naj se prepusti odboru deželnega slov. učiteljskega društva, da osnove zvezge, g. Perka pa se naprosi, da izdela pravila, kar ta radevolje oblubi storiti. — S tem je bilo tudi to zborovanje zaključeno.

Koncert "Pevske zvezze moravskih učiteljev". Včeraj ob polu 1. popoldne se je pripeljalo iz Zagreba v Ljubljano 50 moravskih učiteljev, zdržujenih v pevski zvezzi. Na južnem kolodvoru jih je pričakovala obila množica občinstva, posebno pa mnogo učiteljev in učiteljic. V imenu "Deželnega učiteljskega društva" je prišel pozdravlji g. Gangl, v imenu Glasbene Matice prof. g. Stritof in v imenu "Zvezze slov. pev. društva" g. dr. Ravnhar. Vsem se je zahvalil predsednik "Pevske zvezze" g. Dovrtel. Popoldne ob 5. je bil v veliki dvorani hotela "Union" koncert. Udeležba je bila precej dobra, v kar je mnogo pripomoglo mnogobrojno učiteljstvo. Sedeži v prvih vrstah so pa bili večinoma prazni, zoper nov memento tistim, ki hočejo občinstvo prisiliti, da bi posečeli koncerte v "Unionu". Koncert pod vodstvom dirigenta g. prof. Vacha je v umetniškem oziru uspel nad vse sijajno

in moramo reči, da kaj tako dovršenega še nemara nismo slišali v Ljubljani. Natančnejše o njem zal ne moremo poročati, kakor bi sicer radi, ker se boderemo odslej ravnalni po načelu, da je nam močeli o vseh pridivitvah, ki bodo v "Unionu". Občinstvo je burno akimiralo vrlim moravskim pevcem in predsednik "Zvezne jugosloven. učiteljskih društev" g. Luka Jelenec je izročil dirigentu gosp. Vachu umetniško izvršeno diplomo kot dar "Zvezze" in s katero se izreka moravskim učiteljem priznanje in zahvala. Po koncertu je bil v koncertni dvorani prijateljski sestanek. Profesor g. Stritof in župan g. Hribar sta napila češki umetnosti in češkemu narodu, za kar se je zahvalil predsednik pevske zvezze g. Dovrtel. Pevci Glasbene Matice so zapeli v kvartetu dve pesmi, moravski pevci pa istotko dve. Svirala je pri sestanku Društvena godba.

Trgovoško-obrtna zadruga, registrirana zadruga z omejenim jamstvom v Ljubljani, prične svoje delovanje dne 2. januarja. Novi denarni zavod ima svoje uradne prostore v Sodnijskih ulicah v hiši g. dr. Pirca poleg justične palače. Zavod ima dolej 120 članov, katerih ogromna večina pripada trgovskemu in obrtnemu stanu. Pristop novih zadržnikov je vedno še dovoljen, glavni deleži so po 100 K. Naj bi ne bilo slovenskega trgovca in obrtnika izven te stanovne gospodarske organizacije.

Poštovno, gospodarsko in izobraževalno društvo za Vedmatški okraj priredi na Silvestrov večer v prostorih Zupančeve gostilne na Martinovi cesti št. 15. prijateljski večer s petjem, godbo, tombo, polnočnim nagovorom in plesom. Začetek ob 8. zvečer. Na ta večer se opozarjajo člani in prijatelje društva.

Strelski klub "pri Mraku" v Ljubljani je priredil v soboto zvečer božično šaljivo strelenje. Strelnalo se je na jako kombiniran način ob velikem zanimanju članov. Dobitkov je bilo mnogo prav lepih, nekaj pa tudi šaljivih in so zlasti tisti, ki so dobili šaljive dobitke, zbujni mnogo smeha. Po zanimivi družabni igri "sveta resnica" je klubov predsednik napil vsem članom in gostom, želel vsem srečno novo leto in se poslovil od starega. Klub je za čas veselice vzel v zakup nabiralnik družbe sv. Cirila in Metoda in se je natelio vanj nekoliko kronic, zlasti ker so nekateri člani podarili svoje dobitke, da so se na dražbi prodali v korist družbi. Med veselimi petjem se je končala ta sicer ne obsežna pa tem bolj zabavna prireditev. Naj bi se tudi druge slovenske druščine ob veselih urah spominjale naše šolske družbe.

Predavanja o perutninarnstvu z razkazovanjem skoptiških podob so kaj dobro sredstvo pospešiti perutninarnstvo, ki je pri nas še zelo zanemarjeno in je zaradi svoje velike važnosti vredno vsestranskega pospeševanja. V to svrhu služi že izdelano predavanje in 90 skoptiških slik, ki jih posodi za 12 K. "Urania" v Lipsiji, Felikssstrasse 21. Kdor ima skoptikon na razpolaganje, zlasti gg. narodni učitelji in drugi, ki so v stanu, nemško prirejeno predavanje slovenski prirediti, naj ne zamuoje te prilike, storiti nekaj koristnega na gospodarskem polju. Zlasti na Dolanskem, koder je perutninarnstvo posebno važna kmetijska panoga, naj pričo podružnice, zadruge, kmetska inteligencija itd. z vso vremeno delovati za povzročitev perutninarnstva. Če kdo želi, mu gre I. slovensko perutninarnsko društvo v Tržiču rado na roko ter zlasti da navodilo, katerih pasem je koristno se poprijeti iz gospodarskega stališča, kajti doslej se je o tem veliko gresilo, ker so diletantje brez vsakega strokovnega znanja in brez izkušnje vpeljevali in razmoževali neprikladne pasemske živali.

Narodna čitalnica v Novem mestu priredi v soboto, dne 11. januarja ob 8. zvečer v drušvenih prostorih svoj redni letni občni zbor s tem le sporedom: 1. Poročilo o delovanju čitalnice v letu 1907. Volitev novega odbora po novih pravilih. 3. Razni predlogi in nasveti. 4. Raznoterosti.

Tamburaško društvo "Sloga" v Dol. Logatcu priredi 31. t. m. ob 8. zvečer v salonu hotela "Kramar" Silvestrov večer na čast podpornim članom. Vstopnina za nedlane 60 vin. Na sporedu je tamburjanje, petje, šaloigra "Raztresanca", žaljivi dvo-spev "Od železne ceste" in polnočni živa podoba. Po polnoči prosta zavava in ples.

Idrijski fantje prirede dne 18. januarja v prostorih "Narodne čitalnice sodelovanjem godbe pešpolka št. 27 svoj prvi fantovski ples.

Pedružnica "Slov. plan. društva" v Kranju je imela dne 28. t. m. ob 9. zvečer v bralni sobi Narodne čitalnice svoj letni občni zbor. Načelnik, g. Anton Zupan, je otvoril zborovanje, pozdravil navzake in podal kratke predlogi društvenega delovanja

v preteklem letu. Poročilu tajnika, g. Franca Savnika, povzamemo telesne podatke: Podružnica je osredotočila svoje delovanje na predpriprave za zgradbo Prešernove koče na Stolu. Do konca januarja 1908 je občini poslati g. inženir Škaberne v Ljubljani, potrebne načrte za imenovanje koče; mesec maj se bo lahko začelo delo. Kupne pogodbe z lastniki zemljišča, na katerem bo stala koča, so sklepene; potrebni les za kočo je že posekan. V prid koče na Stolu je priredila podružnica dne 2. jun. 1907 v "Zvezdu" v Kranju veliko planinsko veselico, ki se je zelo izvršila in prinesla znatno vsoto čistega dobička. V okrožju Sv. Jožeta so se markirala pota, tako ana in Besnico v Nemilje in Selce. Odbor je imel 4, pomočni odbor pa 3 seje. Velike orientacijske deske za Karavanke v kratek izgotovi g. Vinko Novak v Ljubljani. Podružnica je priredila tri izlete: Dne 14. maja iz Medvod čez Grmado in Stožec v Škofjo Loko; dne 12. junija čez Jamnik v Podnart; dne 29. junija na Črno prst. Posamezni člani so pohiteli na vrhove Karavank, Kamniških planin in Triglavskega pogorja. Društvo so zastopali odborniki pri otvoritvi koče na Poreznu, pri veliki planinski veselici v Ljubljani in v Mozirju na Stajerskem. Blagajnik, g. Rudolf Kokalj, poroča o denarnem stanju. Dohodki znašajo 6268 K 63 v, stroški 292 K 66 v, torej je prebitka 5975 K 97 v. V odbor so bili po vzkliku voljeni trije gospodje: Anton Zupan, c. kr. prof., načelnik; Ferdinand Polak, trgovec, njegov namestnik; Francej Šavnik, mag. pharm., tajnik; Rudolf Kokalj, glavni zastopnik "Dunava" itd., blagajnik; dr. Vlado Herle, c. kr. prof., dr. Jože Kušar, odvetnik, in Rajko Marenčič, zasebnik, odborniki. — Pri slučajnostih je omenil načelnik, da se sklice, kajtor hitro pridejo načrti za kočo na Stolu, izvanredni občni zbor, da sprejme, oziroma prenaredi načrte in odda dela. — Draštvene račune bodo predlagale gospoda: Zdravko Novak, c. kr. davčni asistent, in Janko Sajovic, trgovec itd.

Za župana v Kranjski gori je bil dne 29. decembra izvoljen g. Franco Vandoč, upok. železniški uradnik in posestnik.

Poštar I. razreda v Sežani g. Al. j. z. Škerl je pomaknjen v višjo poštnino stopnjo.

Prestolovno gasilno društvo v Trbovljah priredi v soboto, 4. januarja večikl ples v prostorih rudniške restavracije. Začetek ob 8. zvečer. Godba sl. pazniškega in podpornega društva v Trbovljah ter c. in kr. pešpolka št. 27 v Ljubljani.

Naskok na posojilnico v Šoštanju. Iz Šoštanj se nam piše: Dne 27. in 29. decembra naskočili so malo vložniki "Posojilnico" v Šoštanj in zahtevali izplačilo vloženega denarja. "Posojilnica" se je poslužila pravilnih pravil ter zahtevala odpoved, male vloge pa je takoj izplačala. Ta naskok je posledica zlobnih vesti, ki se širijo po okraju, da je gospod Ivan Vošnjak napovedal konkurs in da bode vsed tudi načrti izplačila vlog. Hudobnost naših narodnih nasprotnikov je znana, vendar take hudobnosti nismo od njih pričakovali, ker smo bili uverjeni, da se potapljamoci ne bodo posluževali sredstva, da odvrnejo pozornost od sebe. Naj tedaj zadostuje le ta opazka — podrobnosti sledi. Razumljivo je, da denarni zavodi nimajo vložene hranične vsote v blagajnah nakopičene, marveč jih izposojujejo, in tako je tudi pri Šoštanjki "Posojilnici", ki ima nad 300.000 K prikmetih v okraju izposojenih. Ako bo run še delj časa trajal, bo "Posojilnica" primorana od kmetov, sploh od dolžnikov terjati takojšnjo vrnitev vseh posojil. Posledice tega boda, da bo marsikater kmet spravljen ob posest ter prišel na beraško palice in to le vsled hudobnosti naših nasprotnikov.

Brežiški "Sokol" že razpošiljal vabila za svoj 4. sokolski ples, ki bo 5. januarja. Za ples se kaj marljivo in skrbno pripravlja in upamo, da boda te ples v sijajnosti nadkričil vse prejšnje. Ako bi se kdo slučajno prezrl in ne dobil vabila, naj se bla-govoli oglašiti pri veselicih odsekova brežiškega "Sokola".

Učiteljsko društvo za brežiški in sevnški okraj ima svoj občni zbor v ponedeljek, "dne 6. januarja točno ob pol 11. dopoldne v šoli na Vidmu. Radi važnosti sporeda je pričakovati polnočestvene udeležbe.

Nazadnjščini "Nemči". Občinski zavod v Slov. Bistrici je sklenil, pozvati vse poslanke, naj nastopijo proti vsemi spremembam deželnozborskega volilnega reda. Strah nemškutarjev izvira iz egoizma.

Smrt valed svinčnika. V nemški žoli v Ljutomeru je neki učenec snail svojega tovarisla iz klopi. Sunjeni učenec je imel svinčnik v roki ter je padel nanj tako nesrečno, da se mu je ost zadrila globoko v senco ter je v bolnišnici v Sv. Krištofu.

Izgubljene in najdene reči. Kuharica Antonija Zavrtikova je izgubila srebrno žensko uro, vredno 16 K. — Tudi delavka Franciška Inglečeva je izgubila srebrno uro. — V

**Otvoritev postaje Kotmara-
ves in St. Jant v Kočni dolini.** Dne 15. decembra 1907 ste se otvorili med postajama Vetrinj in Žihpolje v km 23 045 črte St. Vid n. G. Trst c. kr. drž. žel. ležeča postajica Kotmara-ves in med postajama Svetnaves in Bištrica v Rožu v km 32 729 črte St. Vid n. G. Trst c. kr. drž. žel. ležeča postajica St. Janž v Rožni dolini. Obe postajici sta določeni za osebni in prtljajni promet.

**Hrvatsko pevsko društvo "Le-
vor"** v Opatiji prredi na Silvestrovno dne 31. t. m. v prostorih Št. Antona "Zore" koncert s plesom. Na sporedu sta tudi slovenski pesmi "Pogled v nedolžno oko" in "Sijaj solnčice".

V Trstu se arretirali v soboto, 28. t. m. Teodora Bergerja, ki je nastavljen v kemični tovarni v Ljubljani kot zaupnik lastnika tvrdke, ker so ga imeli na sumu, da je morile na Opčinalnem umorjenega kočija Vidava. Ko se je Bergerju posrečilo dokazati svojo nedolžnost, ga je policija takoj izpuštila.

Požar na ladji. Na parniku "Emilia" Avstro-Amerikane v Trstu je nastal na neznan način ogenj, ki je uničil 40 bal bombaža. Skoda še ni določena.

V ogenj je padla v Trstu 26. letna božastna Marija Hrast. Dobil je hude poškodbe po obrazu, rokah in nogah. Vrgla jo je božjast.

Za opelkljami je umrla v tržaški bolnišnici 2 in pol leta Roza Pozetto iz Cervinjana. Prišla je preblizu ognja in se ji je užgal oblike. Starši, pazite na otroke!

Za nožem je sunil v Trstu Jožef Burgart svojo ženo, ki je bila pijačana, in jo težko poškodoval, da so jo prepeljali v bolnično.

**Nov hrvaški dnevnik v Dal-
maciji.** Mešča januarja prične v Splitu izhajati nov hrvaški dnevnik kot glasilo "Hrvatske stranke". Novi list se bo zval "Velevit". Glavno uredništvo bo v rokah dr. Trumbića.

Mednarodna roparska družba v Pragi. Sedaj so policiji znana imena vseh treh roparjev — ako so prava. Ropar, ki je ustrelil jetniškega pažnika Kauckega se imenuje Vasilij in ter se je odpeljal na umoru svoje ženo proti Pardubicam. Tretji ropar se imenuje Dressler. Prijeti ropar Adalamski govoril pravilno poljsko, češko, rusko, nemško, angleško in francosko. Pri njem so našli več vrednostnih papirjev. Sedaj je policija tudi našla stanovanje roparjev v Pragi. Vašinski je imel z lepo mlado Poljakinjo že od novembra elegantno stanovanje v Žižkovu. Stanovanje sta si sama meblirala. K njima sta prihajala vsak dan na obiske druga dva roparja. Lepa Poljakinja — navidezno Vašinskega žena — je pravila svoji služkinji, da so slikarji. Živili so zelo potratno ter pop

Umrli so v Ljubljani.

Dne 24. decembra: Stanko Andlovec, brončev sin, 7 mes., Kopališke ulice št. 5, Brončitac capill. — Ivan Kežar, delavec, 52 let, Radeckega cesta 11, srčna hiba. — Neža Finc, bivša prodajalka, Dolenska cesta 17, kap.

Dne 25. decembra: Franja Leeb, uradnica vdova, 73 let, na Sv. Petra cesta št. 25, ostarelost.

Dne 27. decembra: Konrad Ehrman čevarjev sin, 2 leti, Strelške ul. 15, pljučnica. — Dne 26. decembra: Anton Podlesnik, posestnik, 77 let, Stari trg 18, ostarelost.

Dne 28. decembra: Jera Trampuž, gostija, 30 let, Radeckega cesta 11, ostarelost.

V deželnih bolnič:

Dne 29. decembra: Ivana Egger, čuvanje žena, 34 let, Sepsis puerperalis.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dun. borze 30. decembra 1907.

Naložbeni papirji.

	42%	majška renta	87,05	87,25
42%	srebrna renta	98,9	99,10	
4%	avstr. kronska renta	96,9	97,10	
4%	zlate	114,85	114,55	
4%	ogrška kronska renta	98,3	98,50	
4%	zlate	110,85	111,05	
4%	posojilo dež. Kranjske	97,9	89,90	
4%	posojilo mesta Split	101,60	101,60	
4%	Zadar	99,8	100,85	
4%	bos.-herc. želesniško posojilo 1902	98,25	99,25	
4%	češka dež. banka k. o.	96,75	97,75	
4%	ž. o.	96,85	97,85	
4%	zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	99 -	99,50	
4%	pešt. kom. k. o. z 10% pr.	114,80	114,50	
4%	zast. pisma Innerst. hraničnice	102,50	103,50	
4%	zast. pisma ogr. cent. dež. hraničnice	97,25	98,25	
4%	z. pis. og. hip. ban. obl. ogr. lokalnih želesnic d. dr.	98,25	99,25	
4%	obl. češke ind. banke	98,50	99,50	
4%	prior. lok. želes. Trst-Porec	99,50	100 -	
4%	prior. dolenskih žel.	99,90	-	
4%	prior. juž. žel. kup. 1/1/1 avstr. pos. za žel. p. o.	99	99,10	
4%	avstr. pos. za žel. p. o.	296,15	298,15	
4%	99 -	100 -		
Srečke,				
Brečke od 1. 1860/8	148,10	162,10		
od 1. 1864	518,0	567,50		
zem. kred. I. emisije	143 -	147 -		
II. ogrške hip. banke	168,75	274,75		
srbske frs. 100 - turške	271,50	277,50		
Basilika strečke	102,35	108,35		
Kreditne tizke	182,50	183,50		
Inomoške	20,85	22,85		
Krakovske	46,9 -	47,0 -		
Ljubljanske	94 -	98 -		
Avstr. rdeč. križa	97,75	103,75		
Ogr.	64 -	70 -		
Rudolfove	48,75	50,75		
Salcburške	25,75	27,75		
Dunajske kom.	224 -	234 -		
Delnice.	49,5	502 -		
Južne železnice	151 -	152 -		
Državne železnice	186,20	167,20		
Avstr.-ogrške bančne deln.	77,50	178,20		
Avstr. kreditne banke	37,50	63,50		
Ogrške	76,0	763,50		
Zivnosteniske	239 -	23,50		
Premogokov v Mostu (Brux)	72,0	72,6		
Alpinške montan	1,97 -	5,98 -		
Praške žel. ind. dr.	24,0	24,5 -		
Rima-Murányi	520,50	521,10		
Trboveljske prem. družbe	245 -	248 -		
Avstr. orožne tovr. družbe	47,1	47,6 -		
Češke sladkorne družbe	147,50	148 -		
Valute.	11,65	11,39		
C. kr. cekin	19,15	19,18		
20 franki	23,50	23,65		
20 marke	24,12	24,18		
Sovereigns	117,70	117,90		
Marke	98,95	96,15		
Laški bankovci	2,51	2,52		
Rublji	4,84	5		

Žltne cene v Budimpešti.

Dne 31. decembra 1907.

Termín

Pšenica za april . . . . . za 50 kg K 13,17
Pšenica za oktober . . . . . za 50 kg K 10,95
Rž za april . . . . . za 50 kg K 11,82
Koruz za maj 1908 . . . . za 50 kg K 7,28
Oves za april . . . . . za 50 kg K 8,88

Efektív.

5 vin. ceneje.

Meteorološko poročilo.

Letna nad morjem 208. Srednji uradni tisk 730-0 mm.

Čas opazovanja Stanje barometra v mm Temp. °C Vetrvi Nebi

decembra	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temp. °C	vetrvi	nebi
28.	9. sv.	727,9	1,3	slab jug	dež
29.	7. zl.	726,0	1,2	sl. svzvod	megla oblačno
29.	2. pop.	726,5	3,0	sl. jvzvod	oblačno
.	9. sv.	729,0	2,6	sl. svz.	dež
30.	7. zl.	731,9	2,4	sl. jvzvod	oblačno
.	2. pop.	733,2	2,7	slab jug	oblačno

Srednja predvodenja in včerajšnja temperatura: 0,9° mm in 2,3° mm; norm.: -2,6 in -2,6. Padavina v 24 urah 14,4° mm in 3,6°.

4°86

Zadruga mesarjev in sušilcev naznjava vest, da ji je

Ivan Černe

podnadešnik

preminil dne 29. t. m. ob 10. uri zvečer.

Pogreb pokojnika bo dne 31. t. m. ob 3. nri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 29, k Sv. Križu. Ljubljana, 30. decembra 1907.

4382

Globoko užaljeni naznjamamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest o smrti našega preljubljenega soproga, očeta, oziroma starega očeta in strica, gospoda

več slov. stenografske in strojepisne želi s 1. svečanom premočitjo svoje službe.

Ponudbe pod "Solicitator" na uprav. "Slov. Naroda". 4347

Ivana Černe vulgo Škrjan

mesarja, posestnika in meščana ljubljanskega

kateri je danes, dne 29. t. m. ob 10. uri zvečer po daljši bolezni v starosti 62 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v tork, dne 31. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 29, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadužnice se bodo služile v župni cerkvi Sv. Petra.

Pokopnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, 29. decembra 1907.

Žaluječa rodbina.

Več majnih, lepih stanovanj

obstoječih iz 2 sob in pritlikin, je oddati takoj ali za februar 1908 v Ilirske ulici.

Popratiči je pri lastniku Adolfu Hauptmannu na Realijski cesti.

Pristen

kraski teran na Dunaju XVII., Bergsteiggasse 22

restavracija „zur Stadt Paris“. Gostom je na razpolago „Slov. Narod“.

Za obilni obisk se priporoča

Josip Rohrbacher, restavratér.

MESSMERjev čaj

najboljša pijača za zajtrk, neprerosna po dobroti in ceni. Poizkusni zaviti po 100 gr 1 K do 2 K pri J. Buzolimju in A. Stuculu v Ljubljani.

Zaradi inventure

se prodaja vse blago daleč pod lastno ceno, zlasti

damske kožuhovinaste jopice in koljéji, dalje moški kožuhovinasti sako, mestni in popotni kožuhi.

Angleško skladische oblek

v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

Razglas.

Z ozirom na draginjo, ki vlada sedaj na denarnem trgu in z ozirom na to, da so vsi večji denarni zavodi svojo obrestno mero povišali, bode počeni od 1. prosinca (ali siečana) 1908 podpisana Zadruga vsem dolžnikom izven metliškega sodniškega okraja zaračunava

4365

po 7%.

Prva dolenjska posojilnica

registrirana zadruga z neom. poslovnim povrstvom v Metliki.

Spomlenna navodite